

KANT IZBLIZA

Immanuel Kant, filozof koji je pre dva veka objavio KRITIKU ČISTOG UMA, jedno od najznačajnijih dela u istoriji filozofske misli, vodio je krajnje jednoličan život. O Kantu izbliza govore njegovi savremenici i biografi.

Kant je ceo svoj život proveo u Kenigsbergu, glavnom gradu Istočne Pruske. Danas se ovaj grad zove Kaljningrad.

Posle sloma Hitlerove Nemačke, Istočna Pruska je pripojena Sovjetskom Savezu. Ali, Crvena armija tokom rata nije zaboravila velikog nemačkog filozofa: jedinice koje su dobile zadatak da osvoje grad strogo su vodile računa da ne oštete Kantov spomenik.

Gotovo je neshvatljivo koliko je Kant planski živio: u određeno vreme je ustajao, u određeno vreme izlazio iz kuće, u određeno vreme se šetao. Za građane Kenigsberga bio je neka vrsta živog časovnika: čim bi ga ugledali, znali bi koliko je časova.

Najviše podataka o njemu pružio je njegov savremenik Borovski. „Kant je neko vreme stanovao“, piše Borovski, „u jednoj kući u centru. Ali iz nje ga je isterao njegov sused. Za-

pravo, ovaj čovek je u dvorištu držao pevača koji je svojim kukurikanjem prekidao Kanta u razmišljanju. Filozof je izrazio želju da otkupi pevača, u nameri da mu kasnije zavrne šiju i tako obezbedi tišinu. Ali, njegov sused nije pristao, prosto zato što nikako nije mogao da shvati da je pevač bio kadar da ometa u radu jednog doktora filozofije. Na kraju, Kant je morao da potraži drugi stan. Našao ga je u blizini zamka Kenigsberg. Međutim, i tu nije našao mir zbog pesama koje su dopirale iz obližnjeg zatvora. Morao je da se obrati policiji. Posle toga, zatvorenici su zatvarali prozor kada su pevali.

Voleo je da meditira svako posle podne. Tada bi bacao pogled na jedan toranj, koji se video sa njegovog prozora. Taj objekat ga je smirivao. Ali, posle izvesnog vremena, izrasla je topola u dvorištu njegovog suseda i zaklonila Kantu vidik.

To je razalostilo filozofa, pa je najzad zamolio suseda da potkreše topolu. Sused mu je ispunio molbu jer je bio obožavalac Kantove filozofije. Tako je Kant ponovo mogao da gleda toranj.

Lako je gubio koncentraciju. Kao profesor filozofije na Kenigsberškom univerzitetu, jednoga dana je primetio da na žaketu studenta, koji je sedeo u prvoj klupi, nedostaje dugme. To ga je toliko dekoncentrisalo da je morao da prekine predavanje.

Imao je slugu koji je radio kod njega preko trideset godina. Zvao se Martin Lampe. Nekada je bio pruski vojnik. Bio je krajnje ograničen. Kant je morao da ga u svemu podučava i da mu naširoko objašnjava kako koji posao da obavi. Osim toga, Martin je bio velika svađalica: stalno se prepirao sa Kantovom sobaricom. Uz to neprekidno je zahtevao da mu se poveća plata. Iako ga je voleo, Kant je morao na kraju da ga otpusti. Dodelio mu je doživotnu penziju od četrdeset talira. Ipak nije mogao nikako da zaboravi starog Martina, što mu je smetalo u meditiranju. Jednog dana napisao je u svom dnevniku: „Moram da zaboravim Lampea“. Često je otvarao ovu stranicu dnevnika da bi se podsetio obaveze da zaboravi svoga slugu.

Zaljubio se, kako se čini, dva puta. Ali, kako nije želeo da donese prebrzo odluku, žene nisu bile spremne da dugo čekaju. Inače, od žena nije zahtevao da budu previše obrazovane i pametne. S njima je najviše voleo da govori o domaćinstvu i kuhinji. Imao je dobar apetit.

Bakalar mu je bio velika slabost. Jednoga dana neka žena mu je rekla: „Dragi profesore, čini se da smo sve mi za vas samo kuvarice“.

Kada je stekao slavu, žene i devojke počele su da mu se obraćaju za savete. Sačuvano je pismo neke devojke, koja ga je molila da joj pomogne u njenoj sentimentalnoj drami: mladić koga je volela ostavio je pošto je uhvatio u laži. „Oh, dragi profesore, moje srce se cepa. Znam sve o vašem kategoričnom imperativu, ali to mi ništa ne pomaže: razum me napušta kada mi je najpotrebniji. Da nisam pročitala tolike vaše stvari, svakako bih sebi oduzela život. Odgovorite mi, preklinje vas Marija Klagenfurt.“ Kant joj je odgovorio, ali se ne zna šta.

Kant nije doživeo lepu starost: poslednjih deset godina svoj života proveo je u teškom stanju. Počeo je da senili. „Aprila 1800, tokom jedne šetnje“, piše njegov biograf Jahman, „pao je i povredio čelo. Od tog dana, više niko nije mogao da ga izvuče iz kuće.“ Ali, i pre toga već je pokazivao znake ozbiljne senilnosti: nije prepoznavao mesta pored kojih je toliko puta prošao. U takvom stanju rekao je svom prijatelju: „Ne znam gde se nalazim, kao da sam na nekom pustom ostrvu. Hteo bih da se vratim na svoje staro mesto, u svoju radnu sobu“.

Nikada nije izašao iz svog Kenigsberga, čak ni u obližnji Dancing. Ali, u stanju svoje staračke demencije počeo je da mašta o dalekim putovanjima. „U starosti“, piše njegov prijatelj Vasijanski, „počeo je da se žali na strašne snove;

gotovo svake noći činilo mu se da je okružen pljačkašima i ubicama, dok je preko dana govorio da su takvi snovi apsurdni. U takvom stanju je zapisao ove reči: „Noćne fantazije ne treba da se dešavaju“.

Nekada ga je proleće oduševljavalo. Tada je voleo dugo da ostaje u bašti, uživajući u prirodi koja se budi. Međutim, sada je na sve to ostajao ravnodušan.

U mladosti je napisao knjigu o optimizmu, koju kasnije nije želeo ponovo da objavi. Međutim, na kraju svog života bio je ispunjen dubokim pesimizmom. U svom dnevniku je ispisao stihove jedne pesmice: „Svaki dan je mučan a ako mesec ima trideset dana, lako se računa blagosloven si, februare, jer u tebi manji teret nosimo“.

Umro je 24. februara 1804. u osamdesetoj godini. Njegove poslednje reči su bile: „Dobro je“.

Ceo Kenigsberg je pratio njegovu agoniju. Dan je bio vedar, ali hladan, samo je jedan oblačak pokrio nebo. „To se diže Kantova duša“, rekao je neki mladi vojnik, pokazujući prstom na oblak.

660-7538

Dopunski izbori u Lowe-u

13. marta 1982.

Glasajte za GUSTIN M.

INDEPENDENT (Mamma Lena)

GLASAJTE GUSTIN M.

(Mamma Lena)

Ljubazna poznata kao «Mamma Lena» ne samo emigrantima raznog porekla nego i celoj zajednici uopšte. Emigrirala je iz Italije sa suprugom dino i dvoje dece u maju 1956. godine. Od njenog dolaska ona je:

Bila član nacionalnog savetodavnog veća za zene.
Uredjivala italijanski radio program na 2SM, 2CH, 2KY i sada 2SER-FM.
Bila je predsednik udruženja familija emigranata za odsek u N.S.W., počasni član APIA kluba, bila predsednik Sorella Radio socijalnog fonda, član australijskog instituta ureda za pomoci u N.S.W., državno etnicko veće za emisije, biv si urednik i saradnik u više italijanskih novina, ucestvovala u radu sa Italo-australijском zajednicom uključujući socijalni rad i prevodjenje.
Kao bivša učiteljica govori odlično francuski, spanski i svakako italijanski.
U raznim zajednicama saradjivala koje danas uključuju ustanove kao Centar za brigu dece u zapadnim predgradja.

Lena Gustin je poznata kao «Mamma» vrlo prijateljska licnost toplina se izrazava u njenom glasu kada govori na italijanskom ili engleskom, francuskom ili spanskome, koja nikada ne odbija da pomogne svakoga ko trazi pomoc. Mamma Lena je olicenje kao savetnik i putokaz braka, socijalnim roadnikom i pronalazacem stanovanja i sve se svodi u jedno.

«Zaista idealni predstavnik za Lowe»

